

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIX
I. GİRİŞ.....	1
II. LİMİTED ŞİRKETTE ORTAĞIN AYRILMASI, ÇIKMA VE ÇIKARILMA.....	5
A. Genel Olarak Şirketlerde Ortağın Ayrılması	5
1. Şirketler Hukukunda Ayrılma Kavramı	5
a. Genel olarak	5
b. İsviçre ve Alman Hukukunda.....	6
c. Türk Hukukunda	8
2. Şirket Türlerine Göre Ayrılma.....	13
a. Genel olarak	13
b. Şahıs şirketlerinde ayrılma.....	13
c. Sermaye şirketlerinde ayrılma	17
d. Limited şirkette ayrılma halleri.....	20
i. Limited şirketin yapısı	20
ii. Limited şirkette esas sermaye payı ve ortak kavramları	22
iii. Limited şirkette ortak sıfatının kazanılması ve kaybedilmesi.....	28
iv. Limited şirkette ayrılma	29
v. Limited şirkette ayrılmanın yararları	31
B. Limited Şirkette Çıkma.....	32
1. Genel Olarak	32
2. Şirket Sözleşmesi Hükmüne Dayalı Çıkma	33
a. Genel olarak	33

b. Çıkma hakkına ilişkin esaslar	34
c. Çıkma hakkının şirkete bildirimini	37
d. Ticaret siciline tescil	39
3. Haklı Sebep ile Çıkma	40
a. Genel olarak	40
b. Haklı sebeple çıkmanın koşulları	41
i. Haklı sebep kavramı.....	41
ii. Haklı sebebin kaynağı ve ortağın kusuru.....	45
iii. Çıkma davası	47
iv. İhtiyati tedbirler.....	49
4. Çıkmaya Katılma Yoluyla Çıkma	51
a. Çıkmaya katılma hakkı.....	51
b. Çıkmanın diğer ortaklara bildirilmesi	56
c. Çıkma davasına katılma	58
d. Eşit işlem ilkesi.....	60
C. Limited Şirkette Çıkarılma.....	62
1. Şirket Sözleşmesi Hükümüne Dayalı Çıkarılma	62
a. Genel olarak	62
b. Sözleşmesel çıkarılma sebeplerinin niteliği.....	63
c. Genel kurul kararı	65
d. Çıkarılan ortağın iptal davası açma hakkı.....	66
2. Haklı Sebep ile Çıkarılma	68
a. Genel olarak	68
b. Haklı sebeple çıkarılmanın koşulları	70
i. Haklı sebebin bulunması	70
ii. Genel kurul kararı.....	70
iii. Çıkarılma davası	76
c. Çıkarılma hakkının kullanılabilmesi süre	78
3. Haklı Sebep ile Fesih Davasında Çıkarılma	79
a. Genel olarak	79

---

b. Haklı sebeple fesih davasının niteliği.....	79
c. Çıkarılmanın ön koşulu.....	81
d. Hâkimin takdir yetkisi.....	83
e. Mahkeme Kararı.....	84
4. Şirketten Çıkma ve Çıkarılmayı Sonuçlandıran İşlemler.....	85
a. İç ilişkide.....	85
b. Dış ilişkide.....	87
5. Ortak Bakımından Ayrılmanın Hukuki Sonuçları.....	88
a. Genel olarak.....	88
b. Ayrılan ortağın hakları.....	89
i. Şahsi nitelikteki hakları.....	89
ii. Mali nitelikteki hakları.....	90
c. Ayrılan ortağın sorumluluğu.....	92
i. İç ilişkideki sorumluluğu.....	92
ii. Dış ilişkideki sorumluluğu.....	94
6. Şirket Bakımından Ayrılmanın Hukuki Sonuçları.....	96
D. Yapısal Değişikliklerde ve Şirketler Topluluğunda Hakimiyetin Kötüye Kullanılması Halinde Çıkma ve Çıkarılma...98	
1. Genel Olarak.....	98
2. Birleşme Halinde Çıkma ve Çıkarılma.....	99
3. Bölünme ve Tür Değiştirme Hallerinde Çıkma ve Çıkarılma.....	101
4. Şirketler Topluluğunda Hakimiyetin Kötüye Kullanılması Halinde Çıkma.....	103
III. AYRILMA AKÇESİ KAVRAMI, BELİRLENMESİ VE HESAPLANMASI.....	107
A. Ayrılma Akçesi.....	107
1. Ayrılma Akçesi Kavramı.....	107
a. İsviçre ve Alman Hukukunda.....	107
b. Türk Hukukunda.....	107
2. Ayrılma Akçesinin Hukuki Niteliği.....	109

3. Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması	114
a. Kooperatifler Hukukunda İskat.....	114
b. SerPK' da ayrılma hakkı ve pay alım teklifi	117
4. Ayrılma Akçesinin Talep Edilmesi.....	121
5. Ayrılma Akçesinin Şirket Sözleşmesi ile Düzenlenebilmesi..	122
a. Genel olarak	122
b. Emredici hükümler ilkesinin ayrılma akçesinin şirket sözleşmesi ile düzenlenebilmesine etkisi.....	123
c. Ayrılma akçesinin yan sözleşmeler ile düzenlenip düzenlenemeyeceği sorunu.....	125
d. Eşit işlem ilkesi.....	126
e. Ayrılma akçesinin şirket sözleşmesi ile düzenlenmesine ilişkin kural çıkarılma hakkı bakımından da geçerli midir?.....	127
f. Ayrılma Akçesinin Şirket Sözleşmesi ile Düzenlenme Nedenleri	128
i. Şirket malvarlığının korunması.....	128
ii. Ortağın şirketten çıkma ve fesih hakkını kullanmasının zorlaştırılması	129
iii. Ortağın şirketten çıkma halinde bu durumun sonuçlarını önceden bilmesi	130
iv. Planlama ve uzlaştırma işlevinin bulunması	130
g. Şirket sözleşmesi ile yapılan düzenlemenin sınırları	131
h. Şirket sözleşmesinde düzenlenen değer ile esas sermaye payının gerçek değeri arasında fark olması hali .	132
6. Ayrılan Ortağın Kusurunun Ayrılma Akçesi Talep Edebilme Hakkına Etkisi	137
B. Ayrılma Akçesinin Belirlenmesi	141
1. Ayrılma Akçesinin Belirlenme Yöntemi	141
a. Genel olarak	141
b. Ayrılma akçesinin şirket sözleşmesi ile belirlenmesi.....	141
c. Ayrılma akçesinin dava yolu ile belirlenmesi	143

d.	Ayrılma akçesi talepli davaların dava şartı arabuluculuk kapsamında değerlendirilmesi	145
i.	Genel olarak.....	145
ii.	Ortağın şirketten çıkarılması ile sonuçlanabilecek haklı sebeple fesih davaları	148
iii.	Ayrılma akçesi talepli haklı sebeple çıkma davaları ...	150
iv.	Ayrılma akçesi bağlamında haklı sebeple çıkarılma davaları.....	154
v.	Ayrılma akçesinin belirlenmesine ilişkin müstakil davalar.....	155
e.	Ayrılma akçesinin tahkim yolu ile belirlenmesi	156
C.	Ayrılma Akçesinin Hesaplanması	161
1.	Genel Olarak	161
2.	Esas Sermaye Payının Gerçek Değeri.....	162
a.	İsviçre, Alman ve Türk Hukukundaki düzenleme	162
b.	TTK'da gerçek değer kavramına yer verilen hükümler....	164
c.	Gerçek değer kavramı.....	166
d.	Hesaplamanın ayrılma sebebinden bağımsızlığı ve ortağın kusurunun payın gerçek değerine etkisi	171
e.	Hesaplama ödemiş sermayenin dikkate alınması.....	172
f.	Şirketin borca batık olması hali	174
g.	Gerçek değer belirlenmesinde esas alınacak tarih.....	175
h.	Hesaplamayı yapacak kişi/kişiler veya makam	180
i.	Hesaplama alınacak tedbirler.....	181
j.	Hesaplamaya paya bağlı hak ve imtiyazlar, kamu borçları ile ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin etkisi.....	182
3.	Ayrılma Akçesinin Hesaplanması Bakımından Şirket Değerlemesi ve İlgili Kavramlar	186
a.	Genel olarak	186
b.	İşleyen teşebbüs değeri.....	186
c.	Tasfiye değeri	188

d. Nominal (itibari) değer.....	188
e. Makul (rayiç) değer	189
f. Yatırım (tasarruf) değeri.....	190
g. Defter değeri.....	190
h. Gerçek değer	192
i. Piyasa değeri.....	192
j. Emsal değer	193
k. Şirket değerlemesi	194
l. Değerlemeye etki edecek Unsurlar	195
i. Genel olarak.....	195
ii. Şirket değerlemede kullanılan finansal tablolar.....	196
aa. Bilanço (finansal durum) tablosu.....	197
bb. Gelir tablosu	200
iii. Değerlemede esas alınacak finansal tabloların TTK, SPK, VUK ve UFRS kapsamında düzenlenmesinin değere etkisi.....	202
iv. Değerleme esası tercihinin şirket değerine etkisi.....	206
v. Değerleme ilkeleri	208
vi. Değerleme yaklaşım ve yöntemleri.....	209
aa. Genel olarak.....	209
bb. Gelir (nakit akımları) bazlı değerlendirme yaklaşımları	210
cc. Piyasa bazlı değerlendirme yaklaşımları	211
dd. Varlık (aktif) bazlı değerlendirme yaklaşımları.....	213
vii. Gerçek değer belirlenmesinde kullanılacak yöntemler	215
aa. Genel olarak.....	215
bb. Bilanço yöntemi.....	217
cc. İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	218
dd. Net aktif değer yöntemi.....	222
ee. Karlılık değeri yöntemi.....	223
IV. AYRILMA AKÇESİNİN MUACCELİYETİ VE ÖDENMESİ.....	225
A. Ayrılma Akçesinin Muacceliyeti.....	225

---

1. Ayrılma Akçesinin Doğduğu An	225
2. Ayrılma Akçesinin Muacceliyet Anı	226
3. Ayrılma Akçesinin Ödenmesinde Taraflar.....	227
4. Ayrılma Akçesinin Muacceliyet Halleri / Ayrılma Akçesinin Ödeme Kaynakları.....	228
a. Genel olarak	228
b. Ayrılma akçesinin muacceliyetine ilişkin özel düzenleme.....	229
c. Şirketin kullanılabilir öz kaynakları üzerinde tasarruf edebiliyor olması	232
i. Kullanılabilir öz kaynak kavramı	232
ii. Kullanılabilir öz kaynakların tespiti	236
iii. Şirketin kendi esas sermaye paylarını iktisap etmesi ..	237
iv. Şirketin kendi esas sermaye paylarını iktisap edip etmeme serbestisi.....	244
v. Ayrılma akçesinin ödenmesi amacıyla ortaklardan ek ödeme talep edilebilip edilemeyeceği sorunu.....	244
d. Ayrılan ortağın esas sermaye payının devredilebiliyor olması.....	250
i. Genel olarak.....	250
ii. Pay devir serbestisi ve bağlam hükümleri	251
iii. Limited şirketin ayrılan ortağın esas sermaye payını devredebilme yetkisi.....	253
iv. Limited şirkette esas sermaye payının devir şartları..	255
aa. Devir sözleşmesi	255
bb. Genel kurul onayı.....	257
cc. Pay defterine kayıt ve ticaret siciline tescil ve ilan	261
v. Nama yazılı senede bağlanmış esas sermaye payının devri.....	263
vi. Pay devrinin sonuçları	264

vii. Payın devredilebilirliği, muacceliyet anının tespiti, genel kurulun onay talebini reddetmesinin ve şirket sözleşmesinde pay devir yasağı bulunmasının ayrılma akçesinin muacceliyetine etkisi	264
e. Esas sermayenin azaltılması	269
i. Genel olarak.....	269
ii. Esas sermayenin azaltılmasının şartları.....	270
iii. Esas sermayeden azaltılacak miktarın belirlenmesi...	274
iv. Esas sermayenin azaltılması usulü.....	276
v. Esas sermayenin azaltılması kararının tescili	278
vi. Esas sermayenin azaltılmasının son çare olarak değerlendirilmesi.....	279
vii. Esas sermayenin azaltılmasının mümkün olmamasının ayrılma akçesinin muacceliyetine etkisi	280
B. Ayrılma Akçesinin Ödenmesi.....	282
1. Ayrılma Akçesinin Ödeme Kaynaklarının Birlikte Kullanılmak Suretiyle Ödenip Ödenemeyeceği Sorunu.....	282
2. Ayrılma Akçesinin Muacceliyet Hallerinin Tespiti.....	283
3. Ayrılma Akçesinin Nakdi- Aynı Olarak Ödenmesi	285
4. Ayrılma Akçesinin Taksitle Ödenmesi.....	287
5. Ayrılma Akçesinin Ödenmesinde Sermayenin Korunması İlkesine Uyulması	288
a. Limited şirkette sermayenin korunması ilkesi.....	288
b. Sermayenin korunması ilkesinin ayrılma akçesinin ödenmesine etkisi.....	290
6. Birden Fazla Ortağın Şirketten Ayrılması Halinde Ayrılma Akçesinin Ödenmesi.....	291
7. Ayrılma Akçesinin Ödenmeyen Kısımının Şirkete Karşı Alacak Hakkı Oluşturması.....	292
a. Genel olarak	292

---

b. Ayrılma akçesinin diğer alacaklar arasındaki yeri.....	293
c. Ayrılma akçesine faiz işleyip işlemeyeceği meselesi.....	295
d. Ayrılma akçesinin ödenmeyen kısmının muaccel hale gelmesi.....	298
8. Ayrılma Akçesi Ödenmeyen Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı.....	301
9. Ayrılma Akçesinin Devir, Haciz ve Benzeri Hukuki İşlemlere Konu Olması	303
10. Ayrılma Akçesi Alacağıın Vazgeçme veya İbra Yoluyla Sona Ermesi.....	306
11. Ayrılma Akçesine İlişkin Sözleşme Hükümünün, Mahkeme veya Hakem Kararların İcrası	309
12. Zamanaşımı	312
V. SONUÇ	315
VI. KAYNAKLAR.....	325